

Pakkausseloste: Tietoa käyttäjälle

Prograf 0,5 mg kapseli, kova
Prograf 1 mg kapseli, kova
Prograf 5 mg kapseli, kova
takrolimuusi

Lue tämä pakkausseloste huolellisesti ennen kuin aloitat lääkkeen käyttämisen, sillä se sisältää sinulle tärkeitä tietoja.

- Säilytä tämä pakkausseloste. Voit tarvita sitä myöhemmin.
- Jos sinulla on kysyttävää, käänny lääkärin tai apteekkihenkilökunnan puoleen.
- Tämä lääke on määrätty vain sinulle eikä sitä tule antaa muiden käyttöön. Se voi aiheuttaa haittaa muille, vaikka heillä olisikin samanlaiset oireet kuin sinulla.
- Jos havaitset haittavaikutuksia, käänny lääkärin tai apteekkihenkilökunnan puoleen. Tämä koskee myös sellaisia mahdollisia haittavaikutuksia, joita ei ole mainittu tässä pakkausselosteessa. Ks. kohta 4.

Tässä pakkausselosteessa kerrotaan:

1. Mitä Prograf on ja mihin sitä käytetään
2. Mitä sinun on tiedettävä, ennen kuin otat Prografia
3. Miten Prografia otetaan
4. Mahdolliset haittavaikutukset
5. Prografin säilyttäminen
6. Pakkauksen sisältö ja muuta tietoa

1. Mitä Prograf on ja mihin sitä käytetään

Prograf kuuluu immunosuppressiivisten lääkkeiden ryhmään. Elinsiirron (esim. maksa, munuainen, sydän) jälkeen elimistösi immuunijärjestelmä pyrkii hylkimään uutta elintä. Prografia käytetään estämään tätä immuunivastetta, jotta elimistö hyväksyisi siirretyn elimen.

Prografia käytetään usein yhdessä muiden immunosuppressiivisten lääkkeiden kanssa.

Sinulle voidaan määrätä Prografia myös maksa-, munuais- tai sydänsiirteen tai muun elinsiirteen hyljinnän hoitoon silloin, kun aiemmin saamallasi hoidolla ei ole pystytty hallitsemaan immuunivastetta siirtoleikkauksen jälkeen.

2. Mitä sinun on tiedettävä, ennen kuin otat Prografia

Älä ota Prografia

- jos olet allerginen takrolimuusille tai tämän lääkkeen jollekin muulle aineelle (lueteltu kohdassa 6).
- jos olet allerginen (yliherkkä) makrolideihin kuuluville antibiooteille (esim. erytromysiini, klaritsomysiini, josamysiini).

Varoitukset ja varotoimet

Keskustele lääkärin tai apteekkihenkilökunnan kanssa ennen kuin otat Prografia.

- Prograf-valmistetta tulee ottaa päivittäin niin kauan kuin immuunivasteen heikentäminen siirännäisen hylkimisen estämiseksi on tarpeen. Sinun tulisi olla säännöllisesti yhteydessä lääkäriisi.
- Prografin käytön aikana lääkäri saattaa määrätä otettavaksi erilaisia kokeita (veri- ja virtsakoe; sydämen toimintaa ja näköä mittaavat testit sekä neurologiset testit). Tämä on asiaankuuluvaa ja auttaa lääkäriä määrittämään oikean Prograf-annoksen.
- Rohdosvalmisteiden, kuten mäkikuisman (*Hypericum perforatum*) tai muiden rohdosten käyttöä tulee välttää, sillä nämä saattavat vaikuttaa Prograf-valmisteen tehoon tai annostukseen. Jos olet epävarma, tarkista asia lääkäriltäsi ennen minkään rohdosvalmisteen käyttöä.
- Jos sinulla on maksan toimintahäiriö tai on ollut sairaus, joka on saattanut vaikuttaa maksan toimintaan, kerro tästä lääkärillesi, sillä tällä saattaa olla vaikutusta Prograf-valmisteen annostukseen
- Jos sinulla on kovaa vatsakipua, johon saattaa liittyä muita oireita, kuten vilunväristyksiä, kuumetta, pahoinvointia tai oksentelua.
- Jos sinulla on yli vuorokauden kestävä ripulia, kerro tästä lääkärillesi, sillä Prograf-annoksen muuttaminen saattaa tällöin olla tarpeen.

- Jos sinulla on muutoksia sydämen sähköisessä aktiviteetissa (tätä kutsutaan QT-ajan pidentymiseksi)
- Käyttäessäsi Prografia sinun tulee välttää altistumista auringonvalolle ja UV-säteilylle käyttämällä asianmukaista vaatekappausta ja aurinkovoidetta. Tämä siitä syystä, että immunosuppressiiviseen hoitoon liittyy pahanlaatuisten ihomuutosten vaara.
- Jos tarvitset jonkin rokotuksen, kerro tästä lääkäriillesi etukäteen. Lääkärisi antaa tästä tarkemmat ohjeet.
- Prografia saaneilla potilailla on todettu lisääntynyt riski saada lymfoproliferatiivisia häiriöitä (ks. kohta 4). Kysy lääkäriltä neuvoa näistä häiriöistä.

Muut lääkevalmisteet ja Prograf

Kerro lääkärille tai apteekkihenkilökunnalle, jos parhaillaan käytät tai olet äskettäin käyttänyt tai saatat käyttää muita lääkkeitä, myös lääkkeitä ja rohdosvalmisteita, joita lääkäri ei ole määrännyt.

Prograf-valmistetta ei pidä käyttää siklosporiinin kanssa.

Muut lääkkeet voivat vaikuttaa Prografin pitoisuuteen veressä tai Prograf saattaa vaikuttaa muiden lääkkeiden pitoisuuksiin, minkä vuoksi Prografin käytön keskeyttäminen tai annoksen suurentaminen tai pienentäminen saattaa olla tarpeen. On erityisen tärkeää, että kerrot lääkärille, jos käytät tai olet äskettäin käyttänyt:

- sienilääkkeitä ja antibiootteja, erityisesti ns. makrolidiantibiootteja, joita käytetään infektioiden hoitoon esim. ketokonatsoli, flukonatsoli, itraconatsoli, vorikonatsoli, klotrimatsoli, erytromysiini, klaritromysiini, josamysiini ja rifampisiini
- HIV-proteasain estäjiä (esim. ritonaviiri, nelfinaviiri, sakinaviiri), joita käytetään HIV-infektion hoitoon
- HCV-proteasain estäjiä (esim. telapreviiri, bosepreviiri), joita käytetään hepatiitti-C -virusinfektion hoitoon
- mahahaavan ja happorefluksin hoitoon käytettäviä lääkkeitä (esim. omepratsoli, lansopratsoli tai simetidiini)
- antiemeettejä, joita käytetään pahoinvoinnin ja oksentelun hoitoon (esim. metoklopramidi)
- magnesiumalumiinihydroksidi (antasidi), närästyksen hoitoon
- etinyyliestradiolia sisältäviä hormonivalmisteita (esim. suun kautta otettavat ehkäisytabletit) tai danatsolia
- korkean verenpaineen tai sydäntautien hoitoon käytettäviä lääkkeitä kuten nifedipiinia, nikardipiinia, diltiatseemia ja verapamiilia
- sydämen epäsäännöllisen rytmin säätelyyn käytettäviä rytmihäiriölääkkeitä (amiodaroni)
- ”statiineiksi” kutsuttuja lääkkeitä, joita käytetään kohonneiden kolesterolin ja triglyseridiarvojen hoitoon
- fenytoiinia tai fenobarbitaalia (epilepsialääkkeitä)
- prednisolonia ja metyyliiprednisolonia, jotka ovat kortikosteroideja
- nefatsodonia (masennuslääkettä)
- mäkikuismaa (*Hypericum perforatum*) tai *Schisandra sphenanthera* -uutetta sisältäviä rohdosvalmisteita.

Kerro lääkärille, jos käytät tai sinun pitäisi käyttää ibuprofeenia, amfoterisiini B:tä tai viruslääkkeitä (esim. asikloviiri). Ne voivat pahentaa munuais- tai keskushermosto-oireita, jos niitä otetaan samanaikaisesti Prografin kanssa.

Lääkäriin tulee myös tietää, jos käytät kaliumlisäainetta tai kaliumia säästäviä nesteidenpoistolääkkeitä (esim. amiloridi, triamtereeni ja spironolaktoni), tiettyjä kipulääkkeitä (ns. steroideihin kuulumattomat tulehduskipulääkkeet, NSAID, esim. ibuprofeeni), antikoagulantteja tai suun kautta otettavia diabeteslääkkeitä Prografin käytön aikana.

Jos tarvitset jonkin rokotuksen, kerro siitä lääkärille etukäteen.

Prograf ruuan ja juoman kanssa

Prograf tulee yleensä ottaa tyhjän vatsaan tai vähintään 1 tunti ennen aterialta tai 2–3 tuntia aterian jälkeen. Prograf-valmisteen käytön aikana tulee välttää greippihedelmän ja greippimehun nauttimista.

Raskaus ja imetys

Jos olet raskaana tai imetät, epäilet olevasi raskaana tai jos suunnittelet lapsen hankkimista, kysy lääkäriltä tai apteekista neuvoa ennen tämän lääkkeen käyttöä.

Prograf erittyy äidinmaitoon. Tämän vuoksi Prograf-hoidon aikana ei saa imettää.

Ajaminen ja koneiden käyttö

Älä aja äläkä käytä mitään työvälineitä tai koneita jos tunnet huimausta tai uneliaisuutta, tai sinulla on näkövaikeuksia Prograf-valmisteen ottamisen jälkeen. Näitä vaikutuksia esiintyy tavallista useammin, jos Prografia käytetään yhdessä alkoholin kanssa.

Lääke voi heikentää kykyä kuljettaa moottoriajoneuvoa tai tehdä tarkkaa keskittymistä vaativia tehtäviä. On omalla vastuullasi arvioida, pystytkö näihin tehtäviin lääkehoidon aikana. Lääkkeen vaikutuksia ja haittavaikutuksia on kuvattu muissa kappaleissa. Lue koko pakkausseloste opastukseksi. Keskustele lääkärin tai apteekkihenkilökunnan kanssa, jos olet epävarma.

Prograf sisältää laktoosia ja lesitiiniä (soija)

Prograf sisältää laktoosia. Jos lääkärisi on kertonut, että sinulla on jokin sokeri-intoleranssi, keskustele lääkärin kanssa ennen tämän lääkevalmisteen ottamista.

Prograf 0,5 mg ja 1 mg kapseleissa käytettävä painomuste sisältää soijalesitiiniä. Jos olet allerginen pähkinöille tai soijalle, kerro siitä lääkärille. Hän päättää, voitko käyttää tätä lääkettä.

3. Miten Prografia otetaan

Ota Prograf-valmistetta juuri siten kuin lääkäri on määrännyt. Tarkista ohjeet lääkäriltä tai apteekista, jos olet epävarma.

Varmista joka kerta lääkettä noutaessasi, että saat samaa takrolimuusilääkettä kuin aikaisemmin, ellei elinsiirtoihin erikoistunut lääkäri ole hyväksynyt lääkkeen vaihtamista toiseen takrolimuusilääkkeeseen.

Tämä lääke pitää ottaa kahdesti päivässä. Jos lääke ei ole ulkonäöltään samanlainen kuin yleensä tai jos annosohjeet ovat muuttuneet, kerro asiasta mahdollisimman pian lääkärille tai apteekkihenkilökunnalle varmistaaksesi, että olet saanut oikeaa lääkettä.

Lääkäri määrittää hyljinnän ehkäisyyn tarkoitetun aloitusannoksen painosi perusteella. Heti elinsiirron jälkeen annettava aloitusannos on siirteestä riippuen yleensä

0,075–0,30 mg/painokilo/vrk.

Annos riippuu yleistilastasi ja muusta immunosuppressiivisesta lääkityksestä. Säännölliset lääkärin määräämät verikokeet ovat välttämättömiä oikean annoksen määrittämiseksi ja annostuksen muuttamiseksi. Yleensä lääkäri pienentää Prograf-annostasi, kun tilasi on vakiintunut ja antaa tarkat ohjeet siitä, kuinka monta kapselia sinun pitää ottaa ja kuinka usein.

Prograf otetaan suun kautta kahdesti vuorokaudessa, tavallisesti aamuisin ja iltaisin. Prograf tulee yleensä ottaa tyhjään vatsaan tai vähintään 1 tunti ennen ateriaa tai 2 – 3 tuntia aterian jälkeen.

Kapselit tulee niellä kokonaisina vesilasillisen kera. Vältä greippihedelmän ja greippimehun nauttimista Prograf-valmisteen käytön aikana. Älä nielaise foliokääreessä olevaa kuivausainetta.

Jos otat enemmän Prografia kuin sinun pitäisi

Jos olet ottanut liian suuren lääkeannoksen tai vaikkapa lapsi on ottanut lääkettä vahingossa, ota aina yhteyttä lääkäriin, sairaalaan tai Myrkytystietokeskukseen (09-471 977 Suomessa, 112 Ruotsissa) riskien arvioimiseksi ja lisäohjeiden saamiseksi.

Jos unohtat ottaa Prografia

Älä ota kaksinkertaista annosta korvataksesi unohtamasi kerta-annoksen.

Jos olet unohtanut ottaa Prograf-kapselin, odota, kunnes on seuraavan annoksen aika, ja jatka entiseen tapaan.

Jos lopetat Prografin käytön

Prograf-hoidon lopettaminen saattaa lisätä siirteen hyljinnän vaaraa. Älä lopeta hoitoa, ellei lääkäri ole näin määrännyt.

Jos sinulla on kysymyksiä tämän lääkkeen käytöstä, käänny lääkärin tai apteekkihenkilökunnan puoleen.

4. Mahdolliset haittavaikutukset

Kuten kaikki lääkkeet, Prograf-valmistekin voi aiheuttaa haittavaikutuksia. Kaikki eivät kuitenkaan niitä saa.

Prograf heikentää elimistön omia puolustusmekanismeja hylkimisreaktion estämiseksi. Näin ollen elimistösi ei ole yhtä vastustuskykyinen infektioita vastaan kuin tavallisesti. Tästä syystä saatat Prograf-hoidon aikana olla tavallista alttiimpi infektioille, esim. iho-, suu-, vatsa- ja suolisto-, keuhko- sekä virtsatieinfektiot.

Vakavia haittavaikutuksia, mukaan lukien alla luetellut, saattaa ilmetä. Kerro välittömästi lääkärille, jos sinulla on tai epäilet, että sinulla saattaa olla jokin seuraavista vakavista haittavaikutuksista:

- Opportunisti-infektiot (bakteerien, sienten, virusten ja alkueläinten aiheuttamat): pitkittynyt ripuli, kuume ja kurkkukipu.
- Hyvän- ja pahanlaatuisia kasvaimia on havaittu immunosuppressiivista hoitoa saavilla potilailla.
- Tromboottinen trombosytopeeninen purppura (TTP); tila, jolle ovat tunnusomaisia kuume ja ihonalaiset mustelmat, jotka voivat ilmaantua pieninä, punaisina, nuppineulanpään kokoisina pisteinä, ja johon voi liittyä selittämätöntä voimakasta väsymystä, sekavuutta, ihon tai silmien keltaisuutta ja johon liittyy akuutin munuaisten vajaatoiminnan oireita (virtsanerityksen puute tai vähäisyys).
- Puhdasta punasoluaplasiaa (veren punasolujen määrän voimakasta vähenemistä sekä hemolyyttistä anemiasia (epänormaalista hajoamisesta johtuvaa punasolujen määrän vähenemistä, johon liittyy väsymystä) on ilmoitettu. Saatat olla täysin oireeton tai tilasi vakavuudesta riippuen sinulla voi olla väsymystä, apatiaa, ihon epätavallista kalpeutta, hengästymistä, heitehuimausta, päänsärkyä, rintakipua ja käsien ja jalkojen kylmyyttä.
- Agranulosytoosia (veren valkosolujen määrän voimakas väheneminen, johon liittyy suun haavaumat, kuume ja infektio(t)). Saatat olla täysin oireeton tai sinulle saattaa nousta äkillisesti kuume tai saatat tuntea vilunväristyksiä tai kurkkukipua.
- Allergiset ja anafylaktiset reaktiot, joihin liittyy seuraavia oireita: äkillinen kutiava ihottuma (nokkosihottuma), käsien, jalkojen, nilkkojen, kasvojen, huulten, suun ja kurkun turpoaminen (joka saattaa vaikeuttaa nielemistä tai hengittämistä), pyörtymisen tunne.
- Posteriorinen reversiibeli enkefalopatiaoireyhtymä (PRES): päänsärky, mielentilan muutokset, kouristukset, näköhäiriöt
- Kääntyvien kärkien takykardia *Torsades de Pointes*: sydämen lyöntitiheyden muutokset, joihin saattaa liittyä mm. rintakipua (angina), pyörtymistä, huimausta tai pahoinvointia, sydämentykytystä (sykkeen tuntuminen) ja hengitysvaikeuksia.
- Maha-suolikanavan puhkeaminen: voimakas vatsakipu, johon saattaa liittyä muita oireita kuten vilunväristyksiä, kuumetta, pahoinvointia ja oksentelua
- Stevens-Johnsonin oireyhtymä: selittämätön laaja-alainen ihokipu, kasvojen turpoaminen, vakava ihon, suun, silmien ja sukuelinten rakkuloituminen, nokkosihottuma, kielen turpoaminen, punainen tai purppuranpunainen ihottuma, joka leviää; ihon kuoriutumisen
- Toksinen epidermaalinen nekrolyysi: ihon tai limakalvojen eroosio ja rakkulointi, punainen turvonnut iho saattaa irrota laajalti kehosta
- Hemolyyttis-ureeminen oireyhtymä: tila, johon liittyy seuraavia oireita: virtsanerityksen puute tai vähäisyys (akuutti munuaisten vajaatoiminta), kova väsymys, ihon ja silmien keltaisuus ja epätavalliset mustelmat tai verenvuodot ja tulehdukseen viittaavat merkit
- Siirrännäisen toimintahäiriöt

Alla olevia haittavaikutuksia saattaa myös esiintyä Prograf-hoidon aloituksen jälkeen:

Hyvin yleiset haittavaikutukset (saattaa esiintyä useammalla kuin yhdellä henkilöllä 10:stä):

- kohonnut verensokeri, diabetes mellitus, kohonnut veren kaliumpitoisuus
- univaikeudet
- vapina, päänsärky
- kohonnut verenpaine
- ripuli, pahoinvointi
- munuaisvaivat

Yleiset haittavaikutukset (saattaa esiintyä enintään yhdellä henkilöllä 10:stä):

- veren magnesium-, fosfaatti-, kalium-, kalsium- ja natriumarvojen pieneneminen, nestekuormitus, veren virtsahappo- tai rasva-arvojen kohoaminen, ruokahalun heikkeneminen, veren happamuuden lisääntyminen, muut veren suolamuutokset
- ahdistusoireet, sekavuus ja ajan ja paikan tajun hämärtyminen, masentuneisuus, mielialan muutokset, painajaiset, aistiharhat, psykyen häiriöt

- kohtaukset, tajunnan tason häiriöt, käsien ja jalkojen (joskus kivulias) kihelmöinti tai tunnottomuus, heitehuimaus, kirjoituskyvyn häiriöt, hermoston häiriöt
- näön hämärtyminen, valoherkkyyden voimistuminen, silmäoireet
- korvien soiminen
- vähentynyt verenvirtaus sydänverisuonissa, nopeutunut syke
- verenvuoto, verisuonten osittainen tai täydellinen tukkeuma, verenpaineen aleneminen
- hengästyminen, keuhkokudoksen muutokset, nesteen kertyminen keuhkojen ympärille, nielutulehdus, yskä, influenssankaltaiset oireet
- vatsakipua ja ripulia aiheuttavat tulehdukset ja haavaumat, mahalaukun verenvuoto, suutulehdus ja -haavaumat, nesteen kertyminen vatsaan, oksentelu, vatsakivut, ruoansulatushäiriöt, ummetus, ilmavaivat, turvotus, löysät ulosteet, vatsavaivat
- häiriöt maksaentsyymeissä ja niiden toiminnassa, maksahäiriöistä johtuva ihon keltaisuus, maksan kudosvauriot ja maksatulehdus
- kutina, ihottuma, hiustenlähtö, akne, hikoilu
- nivel-, raaja-, selkä- ja jalkateräkipu, lihasspasmit
- munuaisten vajaatoiminta, vähävirtsaisuus, heikentynyt tai kivulias virtsaaminen
- yleinen heikkous, kuume, nesteen kertyminen elimistöön, kipu ja epämukava olo, alkalisen fosfaatin (entsyymi AFOS) pitoisuuden nousu veressä, painonnousu, ruumiinlämmön aistimisen häiriö

Melko harvinaiset haittavaikutukset (saattaa esiintyä enintään yhdellä henkilöllä 100:sta):

- veren hyytymisarvojen muutokset, kaikkien verisolujen määrän lasku
- kuivuminen, veren valkuaisainepitoisuuden tai verensokerin aleneminen, veren fosfaattipitoisuuden suureneminen
- syvä tajuttomuus (kooma), aivoverenvuoto, aivohalvaus, halvaus, aivot toiminnan häiriöt, puheen ja kielen häiriöt, muistihäiriöt
- linssien samentuma
- kuulon heikentyminen
- sydämen rytmihäiriöt, sydänpysähdys, sydänvika, sydänlihassairaus, sydänlihaksen suurentuneisuus, voimistunut syke, muutokset sydänsähkökäyrässä ja syketiheydessä
- veritulppa raajan verisuonessa, sokki
- hengitysvaikeudet, hengityselinten sairaudet, astma
- suolitukos, veren amylaasiarvojen kohoaminen, mahalaukon sisällön nousu ruokatorveen (refluksi), hidastunut vatsan tyhjeneminen
- dermatiitti, polttava tunne iholla auringonvalossa
- nivelvaivat
- virtsanerityksen puute, kivuliaat kuukautiset ja kuukautishäiriöt
- monielin häiriö, flunssan kaltaiset oireet, kuumen- ja kylmänherkkyyden voimistuminen, painon tunne rinnassa, hermostuneisuus tai epätavallinen olo, veren laktaattidehydrogenaasiarvon kohoaminen, painon lasku

Harvinaiset haittavaikutukset (saattaa esiintyä enintään yhdellä henkilöllä 1000:sta):

- verihyytymien aiheuttamat pienet verenvuodot ihossa
- lihasjännityksen lisääntyminen
- sokeus
- kuurous
- nesteen kertyminen sydämen ympärille
- akuutti hengästyminen
- kystanmuodostus haimassa
- maksan verenkiertohäiriö
- karvoituksen lisääntyminen
- jano, kaatuminen, kiristävä tunne rinnassa, vähentynyt liikkuvuus, haavaumat

Hyvin harvinaiset haittavaikutukset (saattaa esiintyä enintään yhdellä henkilöllä 10 000:sta):

- lihasheikkous
- ekokardiografiamuutokset
- maksan vajaatoiminta, sappitiehyen ahtauma
- kivulias virtsaaminen, johon liittyy verivirtsaisuus

- rasvakudoksen lisääntyminen

Haittavaikutuksista ilmoittaminen

Jos havaitset haittavaikutuksia, kerro niistä lääkärille tai apteekkihenkilökunnalle. Tämä koskee myös sellaisia mahdollisia haittavaikutuksia, joita ei ole mainittu tässä pakkausselosteessa. Voit ilmoittaa haittavaikutuksista myös suoraan (ks. yhteystiedot alla). Ilmoittamalla haittavaikutuksista voit auttaa saamaan enemmän tietoa tämän lääkevalmisteen turvallisuudesta.

www- sivusto: www.fimea.fi
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
Lääkkeiden haittavaikutusrekisteri
PL 55
FI- 00034 Fimea

5. Prografin säilyttäminen

Ei lasten ulottuville eikä näkyville.

Ota kapselit heti, kun olet irrottanut ne läpipainoliuskasta.

Älä käytä kotelossa ja läpipainoliuskassa mainitun viimeisen käyttöpäivämäärän EXP jälkeen. Viimeinen käyttöpäivämäärä tarkoittaa kuukauden viimeistä päivää. Käytä kaikki kovat kapselit 1 vuoden kuluessa alumiinipussin avaamisesta.

Tämä lääke ei vaadi lämpötilan suhteen erityisiä säilytysolosuhteita. Säilytä alkuperäispakkauksessa. Herkkä kosteudelle.

Lääkkeitä ei tule heittää viemäriin eikä hävittää talousjätteiden mukana. Kysy käyttämättömien lääkkeiden hävittämisestä apteekista. Näin menetellen suojelet luontoa.

6. Pakkauksen sisältö ja muuta tietoa

Mitä Prograf sisältää

Prograf 0,5 mg kapseli, kova

- Vaikuttava aine on takrolimuusi. Jokainen kapseli sisältää 0,5 mg takrolimuusia (monohydraattina).
- Muut aineet ovat:
Kapselin sisältö: Hypromelloosi, kroskarmelloosinatrium, laktoosimonohydraatti, magnesiumstearaatti
Kapselin kuori: Titaanidioksidi (E171), keltainen rautaoksidi (E172), liivate
Kapselikuoren painomuste: shellakka, lesitiini (soija), hydroksipropyyliselluloosa, simetikoni, punainen rautaoksidi (E172).

Prograf 1 mg kapseli, kova

- Vaikuttava aine on takrolimuusi. Jokainen kapseli sisältää 1 mg takrolimuusia (monohydraattina).
- Muut aineet ovat:
Kapselin sisältö: Hypromelloosi, kroskarmelloosinatrium, laktoosimonohydraatti, magnesiumstearaatti
Kapselin kuori: Titaanidioksidi (E171), liivate
Kapselikuoren painomuste: shellakka, lesitiini (soija), hydroksipropyyliselluloosa, simetikoni, punainen rautaoksidi (E172).

Prograf 5 mg kapseli, kova

- Vaikuttava aine on takrolimuusi. Jokainen kapseli sisältää 5 mg takrolimuusia (monohydraattina).
- Muut aineet ovat:
Kapselin sisältö: Hypromelloosi, kroskarmelloosinatrium, laktoosimonohydraatti, magnesiumstearaatti
Kapselin kuori: Titaanidioksidi (E171), punainen rautaoksidi (E172), liivate
Kapselikuoren painomuste: shellakka, titaanidioksidi (E171) ja propyleeniglykoli.

Lääkevalmisteen kuvaus ja pakkaus koko (-koot)

Prograf 0,5 mg kapseli, kova:

Läpinäkymätön, kellertävä liivatekapseli, johon on painettu punaisella ”0.5 mg” ja ”[f] 607”, sisältö valkoista jauhetta.

Prograf 0,5 mg kapselit ovat 10 kapselin läpipainolevyissä tai perforoiduissa yksittäispakatuissa läpipainolevyissä suojaavassa alumiinikääreessä, joka sisältää kuivausaineen kapselien suojaamiseksi kosteudelta. Kuivausainetta ei saa niellä. Pakkauskoot 20, 30, 50, 60 ja 100 kapselia läpipainolevyissä ja 20x1, 30x1, 50x1, 60x1 ja 100x1 kapselia yksittäispakatuissa läpipainolevyissä.

Prograf 1 mg kapseli, kova:

Läpinäkymätön, valkoinen liivatekapseli, johon on painettu punaisella ”1 mg” ja ”[f]617”, sisältö valkoista jauhetta.

Prograf 1 mg kapselit ovat 10 kapselin läpipainolevyissä tai perforoiduissa yksittäispakatuissa läpipainolevyissä suojaavassa alumiinikääreessä, joka sisältää kuivausaineen kapselien suojaamiseksi kosteudelta. Kuivausainetta ei saa niellä. Pakkauskoot 20, 30, 50, 60, 90 ja 100 kapselia läpipainolevyissä ja 20x1, 30x1, 50x1, 60x1, 90x1 ja 100x1 kapselia yksittäispakatuissa läpipainolevyissä.

Prograf 5 mg kapseli, kova:

Läpinäkymätön, harmahtavan punainen liivatekapseli, johon on painettu valkoisella ”5 mg” ja [f]657, sisältö valkoista jauhetta.

Prograf 5 mg kapselit ovat 10 kapselin läpipainolevyissä tai perforoiduissa yksittäispakatuissa läpipainolevyissä suojaavassa alumiinikääreessä, joka sisältää kuivausaineen kapselien suojaamiseksi kosteudelta. Kuivausainetta ei saa niellä. Pakkauskoot 30, 50, 60 ja 100 kapselia läpipainolevyissä ja 30x1, 50x1, 60x1 ja 100x1 kapselia yksittäispakatuissa läpipainolevyissä.

Kaikkia pakkauskokoja ei välttämättä ole myynnissä.

Myyntiluvan haltija ja valmistaja

Myyntiluvan haltija:

Astellas Pharma a/s
Kajakvej 2
2770 Kastrup
Tanska

Valmistaja:

Astellas Ireland Co. Ltd.
Killorglin
County Kerry
Irlanti

Tällä lääkevalmisteella on myyntilupa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa jäsenvaltioissa seuraavilla kauppanimillä:

Prograf:

Itävalta, Kypros, Tshekki, Tanska, Saksa, Kreikka, Espanja, Suomi, Ranska, Unkari, Irlanti, Italia, Malta, Norja, Puola, Portugal, Slovakia, Slovenia, Ruotsi, Yhdistynyt kuningaskunta.

Prograft:

Belgia, Luxemburg, Alankomaat.

Tämä pakkausseloste on tarkistettu viimeksi 31.5.2018

Bipacksedeln: Information till användaren

Prograf 0,5 mg hårda kapslar Prograf 1 mg hårda kapslar Prograf 5 mg hårda kapslar takrolimus

Läs noga igenom denna bipacksedel innan du börjar ta detta läke medel. Den innehåller information som är viktig för dig.

- Spara denna information, du kan behöva läsa den igen.
- Om du har ytterligare frågor vänd dig till läkare eller apotekspersonal.
- Detta läkemedel har ordinerats enbart åt dig. Ge det inte till andra. Det kan skada dem, även om de uppvisar sjukdomstecken som liknar dina.
- Om du får biverkningar, tala med läkare eller apotekspersonal. Detta gäller även eventuella biverkningar som inte nämns i denna information. Se avsnitt 4.

I denna bipacksedel finns information om följande :

1. Vad Prograf är och vad det används för
2. Vad du behöver veta innan du tar Prograf
3. Hur du tar Prograf
4. Eventuella biverkningar
5. Hur Prograf ska förvaras
6. Förpackningens innehåll och övriga upplysningar

1. Vad Prograf är och vad det används för

Prograf tillhör en grupp läkemedel som kallas immunsuppressiva medel. Efter en organtransplantation (av t.ex. lever, njure, hjärta) försöker din kropp att stöta bort det nya organet. Prograf används för att kontrollera immunförsvaret i din kropp för att den ska acceptera det transplanterade organet.

Prograf används ofta i kombination med andra läkemedel som också trycker ner immunförsvaret.

Du kan också ges Prograf mot en pågående avstöttningsreaktion hos din transplanterade lever, njure, ditt hjärta eller annat organ, eller om annan behandling som du fått inte kunnat kontrollera immunförsvaret efter din transplantation.

2. Vad du behöver veta innan du tar Prograf

Ta inte Prograf

- Om du är allergisk mot takrolimus eller något annat innehållsämne i Prograf (anges i avsnitt 6).
- Om du är allergisk (överkänslig) mot något antibiotikum som tillhör undergruppen makrolidantibiotika (t.ex. erytromycin, klaritromycin, josamycin).

Varningar och försiktighet

Tala med läkare eller apotekspersonal innan du tar Prograf

- Du kommer att behöva ta Prograf varje dag så länge du behöver immunsuppression för att förhindra avstötning av det transplanterade organet. Du ska hålla regelbunden kontakt med din läkare.
- Medan du tar Prograf kan din läkare komma att emellanåt vilja göra ett antal tester (av t.ex. blod, urin, hjärtfunktion, syn- och nervfunktion). Detta är fullt normalt och hjälper din läkare att bestämma lämplig dos av Prograf för dig.
- Undvik att ta växtbaserade läkemedel, t.ex. johannesört (*Hypericum perforatum*) eller någon annan växtbaserad produkt eftersom dessa kan påverka effekten och dosen av Prograf som du behöver ta. Om du är osäker, rådgör med din läkare innan du tar någon växtbaserad produkt eller något sådant läkemedel.
- Om du har leverproblem eller har haft en sjukdom som kan ha påverkat din lever, tala om det för din läkare eftersom detta kan påverka den dos av Prograf som du får.
- Om du känner stark buksmärta kombinerat med eller utan, andra symtom, såsom frossa, feber, illamående eller kräkningar.

- Om du får diarré under mer än en dag, tala om det för din läkare eftersom det kan bli nödvändigt att anpassa din dosering av Prograf.
- Om du upplever en förändring av den elektriska aktiviteten i ditt hjärta som kallas "QT-förlängning".
- När du tar Prograf bör du begränsa din exponering för solljus och UV-ljus genom att bära lämpliga skyddande kläder och solskyddsmedel med hög solskyddsfaktor. Detta beror på att det finns en möjlig risk för elakartade hudförändringar vid immunsuppressiv läkemedelsbehandling.
- Om du behöver vaccineras, tala om det för din läkare i förväg. Din läkare kommer att ge dig råd angående bästa handlingsplan.
- Patienter som behandlas med Prograf har rapporterat ha en ökad risk att utveckla lymfoproliferativa sjukdomar (se avsnitt 4). Kontakta din läkare för specifika råd om dessa störningar.

Andra läkemedel och Prograf

Tala om för läkare eller apotekspersonal om du tar, nyligen har tagit eller kan tänkas ta andra läkemedel, även receptfria sådana och växtbaserade läkemedel.

Prograf får inte tas tillsammans med ciklosporin.

Blodkoncentrationerna av Prograf kan påverkas av andra läkemedel som du tar och blodnivåer av andra läkemedel kan påverkas av att du tar Prograf, vilket gör att dosen för Prograf kan behöva avbrytas, ökas eller minskas. Du bör speciellt tala om för din läkare om du tar eller nyligen har tagit läkemedel som innehåller substanser såsom:

- läkemedel mot svampinfektioner och antibiotika, speciellt så kallade makrolidantibiotika som används för att behandla infektioner, t.ex. ketokonazol, flukonazol, itraconazol, vorikonazol, klotrimazol, erytromycin, klaritromycin, josamycin och rifampicin.
- HIV-proteashämmare (t.ex. ritonavir, nelfinavir, sakvinavir), som används för att behandla HIV-infektion
- HCV-proteashämmare (t.ex. telaprevir, boceprevir), som används för att behandla hepatit C-infektion.
- läkemedel som används för att behandla magsår och sura uppstötningar (t.ex. omeprazol, lansoprazol, eller cimetidin)
- antiemetika som används för att behandla illamående och kräkningar (t.ex. metoklopramid)
- magnesium-aluminiumhydroxid (antacida) som används för att behandla halsbränna
- hormonbehandlingar med etinylestradiol (t.ex. p-piller) eller danazol
- läkemedel mot högt blodtryck eller hjärtproblem såsom nifedipin, nikardipin, diltiazem eller verapamil
- antiarytmika (amiodaron), som används för att behandla arytmier (ojämna hjärtslag)
- läkemedel som är kända som "statiner" som används för att behandla förhöjt kolesterol och triglycerider
- de anti epileptiska läkemedlen fenytoin och fenobarbital
- kortikosteroiderna prednisolon och metylprednisolon
- det antidepressiva läkemedlet nefazodon
- naturmedel som innehåller johannesört (*Hypericum perforatum*) eller extrakt av *Schisandra sphenanthera*.

Tala om för din läkare om du tar eller behöver ta ibuprofen, amfotericin B eller läkemedel mot virusinfektioner (t.ex. aciklovir). De kan förvärra njurproblem eller problem med nervsystemet om de tas tillsammans med Prograf.

Din läkare måste också veta om du tar kaliumtillskott eller kaliumsparande urindrivande medel (t.ex. amilorid, triamteren eller spironolakton), vissa smärtstillande medel (så kallade NSAID, t.ex. ibuprofen), blodförtunnande medel eller oral medicinering för behandling av diabetes medan du tar Prograf.

Om du behöver vaccineras, tala om det för din läkare i förväg.

Prograf med mat och dryck

Du ska normalt ta Prograf på fastande mage eller minst 1 timme före eller 2 till 3 timmar efter en måltid. Grapefrukt och grapefruktjuice ska undvikas när du tar Prograf.

Graviditet och amning

Om du är gravid eller ammar, tror att du kan vara gravid eller planerar att skaffa barn, rådfråga läkare eller apotekspersonal innan du använder detta läkemedel.

Prograf utsöndras i bröstmjölk. Därför ska du inte amma medan du får Prograf.

Körförmåga och användning av maskiner

Kör inte bil och använd inte verktyg eller maskiner om du känner dig yr eller sömnig, eller har problem att se klart efter att du tagit Prograf. Dessa effekter är vanligare när Prograf tas i samband med bruk av alkohol.

Du är själv ansvarig för att bedöma om du är i kondition att framföra motorfordon eller utföra arbeten som kräver skärpt uppmärksamhet. En av faktorerna som kan påverka din förmåga i dessa avseenden är användning av läkemedel på grund av deras effekter och/eller biverkningar. Beskrivning av dessa effekter och biverkningar finns i andra avsnitt. Läs därför all information i denna bipacksedel för vägledning. Diskutera med din läkare eller apotekspersonal om du är osäker.

Prograf innehåller laktos och lecitin (soja)

Prograf innehåller laktos. Om du inte tål vissa sockerarter, bör du kontakta din läkare innan du tar detta läkemedel. Tryckfärgen som används i Prograf 0,5 mg och 1 mg kapslarna innehåller sojalecitin. Om du är allergisk mot jordnötter eller soja ska du tala med din läkare för att avgöra ifall du bör använda detta läkemedel.

3. Hur du tar Prograf

Ta alltid Prograf enligt läkarens anvisningar. Rådfråga läkare eller apotekspersonal om du är osäker.

Försäkra dig om att du får samma takrolimusläkemedel varje gång du hämtar ut ditt recept, såvida inte din transplantationsläkare har beslutat att du skall byta till ett annat takrolimusläkemedel.

Det här läkemedlet skall tas två gånger dagligen. Om utseendet på läkemedlet inte är detsamma som vanligt, eller om doseringsanvisningen har ändrats, tala med läkare eller apotekspersonal så snart som möjligt för att försäkra dig om att du har fått rätt läkemedel.

Startdosen för att förhindra avstötning av ditt transplanterade organ bestäms av din läkare och beräknas efter din kroppsvikt. Startdoserna direkt efter transplantationen är normalt inom intervallet

0,075–0,30 mg per kg kroppsvikt per dygn

beroende på vilket organ som transplanterats.

Dosen är beroende av ditt allmäntillstånd och på vilket/vilka andra immunsuppressiva läkemedel som du får. Det krävs regelbundna blodprover som din läkare tar för att fastställa den rätta dosen och för att från tid till annan justera dosen. Dosen minskas vanligen av läkaren när ditt tillstånd stabiliserats. Din läkare kommer att tala om för dig exakt hur många kapslar som du ska ta och hur ofta.

Prograf tas två gånger dagligen, vanligen på morgonen och på kvällen. Du bör ta Prograf på fastande mage eller åtminstone 1 timme före eller 2 till 3 timmar efter måltid. Kapslarna ska sväljas hela tillsammans med ett glas vatten. Undvik grapefrukt och grapefruktjuice när du tar Prograf. Svälj inte torkmedlet som ligger i aluminiumpåsen.

Om du har tagit för stor mängd av Prograf

Om du fått i dig för stor mängd läkemedel eller om t.ex. ett barn fått i sig läkemedlet av misstag, kontakta omedelbart läkare, sjukhus eller Giftinformationscentralen (Sverige tel. 112 och Finland tel. 09-471 977) för bedömning av risken samt rådgivning.

Om du har glömt att ta Prograf

Ta inte dubbel dos för att kompensera för glömd dos.

Om du glömt att ta din dos av Prograf kapslar, vänta tills det är dags för nästa dos och fortsätt sedan som vanligt.

Om du slutar att ta Prograf

Att avsluta behandlingen med Prograf kan öka risken för avstötning av ditt transplanterade organ. Sluta inte med din behandling så länge din läkare inte säger till dig att göra det.

Om du har ytterligare frågor om detta läkemedel kontakta läkare eller apotekspersonal.

4. Eventuella biverkningar

Liksom alla läkemedel kan Prograf orsaka biverkningar men alla användare behöver inte få dem.

Prograf minskar din kropps egna försvarsmekanismer för att motverka att du stöter bort det transplanterade organet. Som en följd av detta kommer din kropp inte att vara lika bra som vanligt på att bekämpa infektioner. Om du använder Prograf, kan du således få fler infektioner än normalt, såsom infektioner i huden, munnen, mag-tarmkanalen, lungorna och urinvägarna.

Allvarliga biverkningar, inklusive de som anges nedan, kan förekomma. Kontakta omedelbart din läkare ifall du har eller misstänker att du kan ha någon av följande allvarliga biverkningar:

- Opportunistiska infektioner (bakteriell, svamp, virus och protozoer): långvarig diarré, feber och halsont.
- Godartade och elakartade tumörer har rapporterats efter behandling på grund av immunsuppression.
- Trombotisk trombocytopen purpura (eller TTP) ett tillstånd som kännetecknas av feber och blåmärken under huden som kan uppstå som röda knappålsstora prickar, som kan involvera oförklarad svår kraftlöshet, förvirring, gulfärgning av huden eller ögonen (gulsot), med symptom på akut njursvikt (låg eller ingen urinproduktion).
- Fall av ren erythrocyt aplasi (en mycket kraftig minskning av antalet röda blodkroppar) och hemolytisk anemi (minskat antal röda blodkroppar på grund av onormal nedbrytning, tillsammans med trötthet) har rapporterats. Du kan vara symptomfri eller beroende på hur allvarligt tillståndet är, kan du känna: trötthet, apati, onormal blekhet hos huden (blekhet), andfåddhet, yrsel, huvudvärk, bröstsmärtor och kyla i händer och fötter.
- Fall av agranulocytos (ett svårt sänkt antal vita blodkroppar tillsammans med sår i munnen, feber och infektion (er)). Du kan vara symptomfri eller uppleva symptom som plötslig feber, stelhet och ont i halsen.
- Allergiska och anafylaktiska reaktioner med följande symptom: plötsligt kliande utslag (nässelutslag), svullnad i händer, fötter, vristar, ansikte, läppar, mun eller hals (som kan orsaka svårigheter att svälja eller andas) och du kan uppleva att du är på väg att svimma.
- Posterior Reversibel Encefalopati Syndrom (PRES): huvudvärk, förändrad mental status, epileptiska anfall och synstörningar.
- *Torsades de pointes*: förändring i hjärtfrekvensen som kan, men inte behöver åtföljas av symptom såsom bröstsmärtor (kärlkramp), svaghet, yrsel eller illamående, hjärtklappning (känsla av hjärtslag) och andningssvårigheter.
- Gastrointestinal perforation: starka buksmärter eventuellt tillsammans med andra symptom, som frossa, feber, illamående eller kräkningar.
- Stevens-Johnsons syndrom: oförklarlig utbredd smärta i huden, ansiktssvullnad, allvarlig sjukdom med blåsbildning i huden, munnen, ögonen och könsorganen, nässelutslag, tung svullnad, röda eller lila hudutslag som sprider sig, flagande hud.
- Toxisk epidermal nekrolys: erosion och blåsor på huden eller slemhinnor, röd svullen hud som kan lossna ifrån stora delar av kroppen.
- Hemolytiskt uremiskt syndrom, ett tillstånd med följande symptom: låg eller ingen urinproduktion (akut njursvikt), extrem trötthet, gulfärgning av hud eller ögon (gulsot) och onormal blåmärken eller blödning och tecken på infektion.
- Otillräcklig funktion hos det transplanterade organet

Biverkningarna som listas nedan kan också förekomma efter att ha fått Prograf:

Mycket vanliga biverkningar (kan förekomma hos fler än 1 av 10 användare):

- ökat blodsocker, diabetes mellitus, ökad halt kalium i blodet
- sömnsvårigheter
- skakningar, huvudvärk
- ökat blodtryck
- diarré, illamående
- njurproblem

Vanliga biverkningar (kan förekomma hos upp till 1 av 10 användare):

- minskat magnesium, fosfat, kalium, kalcium eller natrium i blodet, ökad vattenhalt i kroppen, ökad mängd urinsyra eller fetter i blodet, minskad aptit, ökad syrahalt i blodet, andra förändringar i blodsalterna
- oro, förvirring och svårigheter att orientera sig, depression, humörändringar, mardrömmar, hallucinationer, mentala sjukdomar

- kramper, medvetandestörningar, myrkrypningar eller domningar (ibland smärtsamma) i händer och fötter, yrsel, nedsatt skrivförmåga, nervsjukdomar
- dimsyn, ökad ljuskänslighet, ögonsjukdomar
- öronringningar
- minskat blodflöde i hjärtats kärl, snabbare hjärtslag
- blödning, delvis eller fullständig blockering av blodkärl, minskat blodtryck
- andfåddhet, förändringar i lungorna, vätskeansamling runt lungan, inflammation i svalget, hosta, influensaliknande symtom
- inflammation eller sår som orsakar buksmärter eller diarré, blödningar i magsäcken, inflammation eller sår i munnen, vätskeansamling i buken, kräkningar, buksmärter, matsmältningsproblem, förstoppning, våderspänningar, gasbildning, lös avföring, magproblem
- förändringar i leverenzymvärden och -funktion, gulfärgning av huden på grund av leverproblem, skador i levervävnad och leverinflammation
- klåda, utslag, håravfall, akne, ökad svettning
- ont i lederna, benen eller armarna, ryggen och fötterna, muskelryckningar
- otillräcklig njurfunktion, minskad urinproduktion, försämrad eller smärtsam urinering
- allmän svaghet, feber, vätskeansamling i kroppen, smärta och obehag, ökning av alkaliska fosfater i blodet, viktuppgång, känsla av störd temperaturuppfattning

Mindre vanliga biverkningar (kan förekomma hos upp till 1 av 100 användare):

- ändringar i blodets levringsförmåga, minskning i antalet av alla sorters blodkroppar
- uttorkning, minskat protein eller socker i blodet, ökat fosfat i blodet
- koma, hjärnblödning, stroke, förlamning, hjärnsjukdom, tal- och språksvårigheter, minnesproblem
- grumling i ögats lins
- försämrad hörsel
- oregelbundna hjärtslag, hjärtstillestånd, minskad kraft hos hjärtat, sjukdom i hjärtmuskeln, förstoring av hjärtmuskeln, kraftigare hjärtslag, onormalt EKG, onormal hjärtfrekvens och puls
- blodpropp i en ven i ben eller arm, chock
- andningssvårigheter, luftvägssjukdom, astma
- hinder i tarmpassagen, ökad blodnivå av enzymet amylas, sura uppstötningar, förlångsammad tömning av magsäcken
- eksem, brännande känsla i solen
- ledsjukdomar
- oförmåga att urinera, smärtsamma menstruationer och onormala menstruationsblödningar
- svikt hos vissa organ, influensaliknande symtom, ökad känslighet för värme och kyla, tryck över bröstet, nervositet eller onormal känsla, ökning av enzymet laktatdehydrogenas i blodet, viktminskning

Sällsynta biverkningar (kan förekomma hos upp till 1 av 1000 användare):

- små hudblödningar på grund av levrat blod
- ökad muskelstelhet
- blindhet
- dövhet
- ansamling av vätska runt hjärtat
- akuta andningssvårigheter
- cystbildning i bukspottkörteln
- problem med blodflödet i levern
- ökad behåring
- törst, fall, känsla av trånga luftvägar, minskad rörelseförmåga, sår

Mycket sällsynta biverkningar (kan förekomma hos upp till 1 av 10 000 användare):

- muskelsvaghet
- onormalt ekokardiogram
- leversvikt, förträngning i gallgången
- smärtsam urinering med blod i urinen
- ökad mängd fettvävnad

Rapportering av biverkningar

Om du får biverkningar, tala med läkare eller apotekspersonal. Detta gäller även biverkningar som inte nämns i denna information. Du kan också rapportera biverkningar direkt (se detaljer nedan). Genom att rapportera biverkningar kan du bidra till att öka informationen om läkemedels säkerhet.

Läkemedelsverket
Box 26
751 03 Uppsala
webbplats: www.lakemedelsverket.se

webbplats: www.fimea.fi
Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea
Biverkningsregistret
PB 55
FI- 00034 Fimea

5. Hur Prograf ska förvaras

Förvara Prograf utom syn- och räckhåll för barn.

Ta de hårda kapslarna omedelbart efter att de tryckts ut ur blistret.

Används före utgångsdatum som anges på kartongen och blistret efter EXP. Utgångsdatumet är den sista dagen i angiven månad. Alla kapslar skall användas inom ett år efter öppnandet av aluminiumpåsen.

Inga särskilda temperaturanvisningar.
Förvaras i originalförpackningen. Fuktkänsligt.

Läkemedel ska inte kastas i avloppet eller bland hushållsavfall. Fråga apotekspersonalen hur man kastar läkemedel som inte längre används. Dessa åtgärder är till för att skydda miljön.

6. Förpackningens innehåll och övriga upplysningar

Innehållsdeklaration

Prograf 0,5 mg hårda kapslar:

- Den aktiva substansen är takrolimus. Varje kapsel innehåller 0,5 mg takrolimus som takrolimusmonohydrat.
- Hjälpmännen:
Kapselinnehåll: hypromellos, kroskarmellosnatrium, laktosmonohydrat, magnesiumstearat.
Kapselhölje: titandioxid (E171), gul järnoxid (E172), gelatin.
Tryckfärg: shellak, lecitin (soja), hydroxiipropylcellulosa, simetikon, röd järnoxid (E 172).

Prograf 1 mg hårda kapslar:

- Den aktiva substansen är takrolimus. Varje kapsel innehåller 1 mg takrolimus som takrolimusmonohydrat.
- Hjälpmännen:
Kapselinnehåll: hypromellos, kroskarmellosnatrium, laktosmonohydrat, magnesiumstearat.
Kapselhölje: titandioxid (E171), gelatin.
Tryckfärg: shellak, lecitin (soja), hydroxiipropylcellulosa, simetikon, röd järnoxid (E 172).

Prograf 5 mg hårda kapslar:

- Den aktiva substansen är takrolimus. Varje kapsel innehåller 5 mg takrolimus som takrolimusmonohydrat.
- Hjälpmännen:
Kapselinnehåll: hypromellos, kroskarmellosnatrium, laktosmonohydrat, magnesiumstearat.
Kapselhölje: titandioxid (E171), röd järnoxid (E 172), gelatin.
Tryckfärg: shellak, titandioxid (E 171) och propylenglykol.

Läkemedlets utseende och förpackningsstorlekar

Prograf 0,5 mg hårda kapslar:

Ljusgula, ogenomskinliga gelatinkapslar, märkta "0.5 mg" och "[f] 607", som innehåller vitt pulver.

Prograf 0,5 mg hårda kapslar levereras i tryckförpackningar eller i perforerade endosblister med 10 kapslar i varje i en skyddande foliepåse som innehåller torkmedel som skyddar kapslarna från fukt. Torkmedlet skall ej sväljas.

Förpackningsstorlekarna 20, 30, 50, 60 och 100 hårda kapslar finns i blister och förpacknings-storlekarna 20x1, 30x1, 50x1, 60x1 och 100x1 hårda kapslar finns i perforerat endosblister.

Prograf 1 mg hårda kapslar:

Ogenomskinliga, vita gelatinkapslar, märkta "1 mg" och "[f] 617", som innehåller vitt pulver.

Prograf 1 mg hårda kapslar levereras i tryckförpackningar eller i perforerade endosblister med 10 kapslar i varje i en skyddande foliepåse som innehåller torkmedel som skyddar kapslarna från fukt. Torkmedlet skall ej sväljas.

Förpackningsstorlekarna 20, 30, 50, 60, 90 och 100 hårda kapslar finns i blister och förpacknings-storlekarna 20x1, 30x1, 50x1, 60x1, 90x1 och 100x1 hårda kapslar finns i perforerat endosblister.

Prograf 5 mg hårda kapslar:

Ogenomskinliga, gråaktigt röda gelatinkapslar, märkta "5 mg" och "[f] 657", som innehåller vitt pulver. Prograf 5 mg hårda kapslar levereras i tryckförpackningar eller i perforerade endosblister med 10 kapslar i varje i en skyddande foliepåse som innehåller torkmedel som skyddar kapslarna från fukt. Torkmedlet skall ej sväljas.

Förpackningsstorlekarna 30, 50, 60 och 100 hårda kapslar finns i blister och förpacknings-storlekarna 30x1, 50x1, 60x1 och 100x1 hårda kapslar finns i perforerat endosblister.

Eventuellt kommer inte alla förpackningsstorlekar att marknadsföras.

Innehavare av godkännande för försäljning och tillverkare:

Innehavare av godkännande för försäljning:

Astellas Pharma a/s

Kajakvej 2

2770 Kastrup

Danmark

Tillverkare:

Astellas Ireland Co. Ltd.

Killorglin

County Kerry

Irland

Detta läkemedel är godkänt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet under namnen:

Prograf:

Österrike, Cypern, Tjeckien, Danmark, Tyskland, Grekland, Spanien, Finland, Frankrike, Ungern, Irland, Italien, Malta, Norge, Polen, Portugal, Slovakien, Slovenien, Sverige, Storbritannien.

Prograft:

Belgien, Luxemburg, Nederländerna.

Denna bipacksedel ändrades senast 31.5.2018 (i Finland), xx.xx.xxxx (i Sverige)